

پژوهشگران به مکان گمشده «شام آخر» مسیح نزدیک می شوند

نیتن فالده^۱

یکی از جستجوهای بزرگ تاریخی در باستان‌شناسی کتاب مقدس، یافتن اتاقی در اورشلیم است که عیسی مسیح شام آخر خود با حواریون را در آن صرف کرد. از آنجا که کاوش‌های باستان‌شناسی سنتی، به شواهد متمایزی که قادر باشند به این پرسش پاسخ دهند دست نیافته‌اند، پژوهشگران ناچار شده‌اند برای یافتن سرخ‌های لازم، به روش‌های دیگری متوسل شوند. این شیوه‌ها شاید به آن‌ها کمک کنند تا این اتاق افسانه‌ای که برای جامعه بزرگی از مسیحیت (و برای باستان‌شناسان)، از معنای بسیار برخوردار است را بیابند.

- چنانکه در اورشلیم؛ ادعا می‌شود این مکان محل برگزاری شام آخر و نزول روح‌القدس بوده است.

¹ Nathan Falde

در حالی که مکان دقیق اتاق «شام آخر» همچنان ناشناخته باقی مانده است، باستان‌شناسانی که خود را وقف جستجوی آن کرده‌اند باور دارند که بیش از هر زمان دیگری به یافتن آن نزدیک شده‌اند. امروزه تحقیقات آن‌ها بر یک سازه ۲ طبقه باستانی که در کوه صهیون - درست خارج از دیوارهای شهر قدیمی اورشلیم - واقع شده تمرکز یافته است. این عمارت که مدت‌ها ادعا می‌شد هم محل مقبره داوود پیامبر و هم مکان برگزاری مراسم شام آخر بوده است، با طبقه زیرینی که طبقه پیشین و اتاق بالایی را شکل داده است به چناکل لاتین یا «ناهارخوری» معروف است.

در جستجوی شام آخر: اثر هنری داستان را روایت می‌کند

داستان شام آخر، که در جریان آن عیسی مسیح برای آخرین بار پیش از دستگیری و مصلوب شدن، قطعه نانی را با حواریون خود شریک شد، حتی برای مسیحیان ظاهری نیز شناخته شده است. در قرن چهارم پس از میلاد، مسیحیان شروع به بازدید از این خانه ۲ طبقه با دیوارهای آهکی و سقف قرمز که در کوه صهیون قرار داشت کردند و به دلایل نامعلومی متقاعد شدند که اتاق فوقانی یا چناکل آن مکانی بوده است که مراسم شام آخر در آن برگزار شده است. به شکل جالب توجهی، چندین اثر هنری مربوط به همین دوره زمانی یا احتمالاً پیش از آن نیز شام آخر را در حالی به تصویر کشیده‌اند که عیسی و نزدیک ترین پیروانش در این اتاق دیده می‌شوند. در گذشته‌های دور، چناکل به عنوان نمازخانه ای بزرگ مورد استفاده قرار می‌گرفت و می‌توانست ۱۲۰ نمازگزار را در خود جای دهد. در کتاب لوقا ۲۲: ۱۱-۱۳ عیسی اتاقی را درخواست کرد که برای غذای عید فصح خود با رسولان مطابقت داشته باشد؛ توصیفات مسیح از این اتاق کاملاً با خانه کوه صهیون هماهنگ است. با این حال، پیچیده‌تر ساختن جستجو برای اثبات این که چناکل کوه صهیون همان مکان برگزاری شام آخر بوده است، با ممنوعیت کاوش‌های باستان‌شناسی در این مکان حساس فرهنگی و تاریخی دچار مشکل شده است. این گونه حفاری‌ها می‌توانند ثابت کنند که آیا عمیق‌ترین پایه سازه (در طول قرن‌ها چندین بار بازسازی شده است) واقعاً به دوران عیسی مسیح باز می‌گردد یا خیر. برخلاف وجود چنین محدودیت‌هایی در تحلیلی که در سال ۲۰۱۷ توسط پژوهشگر دینی دیوید کریستین کلاوزن^۲ از دانشگاه کارولینای شمالی - شارلوت^۳ صورت گرفت، شواهدی ارائه شده است که چناکل را به شام آخر مربوط می‌سازد.

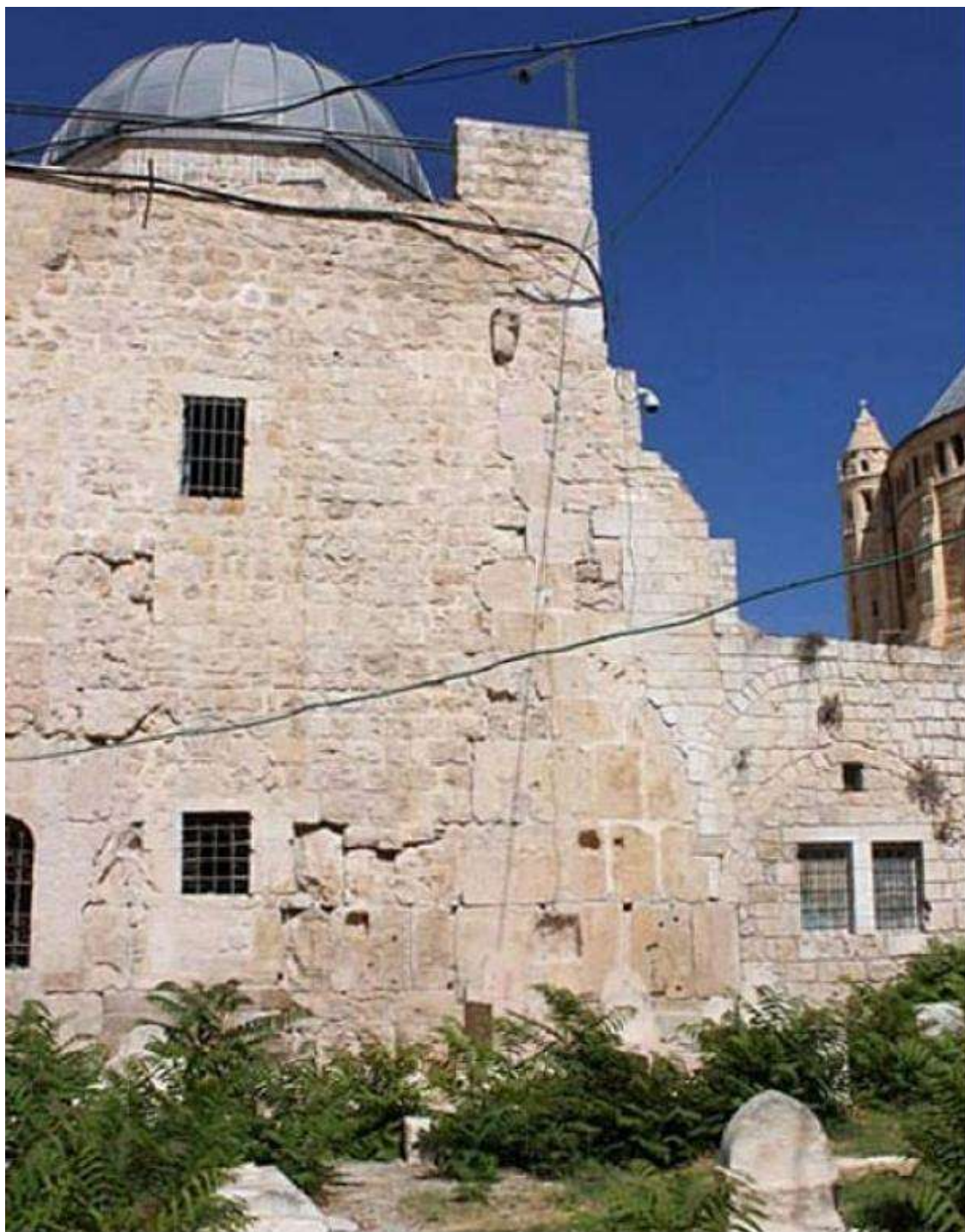
کلاوزن در پژوهش خود نقشه‌ای از اورشلیم که در سال ۵۶۰ پس از میلاد ترسیم شده را تجزیه و تحلیل کرده است. این نقشه که در سال ۱۸۸۴ توسط مسیحیان ارتدوکس یونانی که در حال ساخت یک کلیسای جدید در اردن بودند کشف شد، ۲ بنای مقدس را در انتهای جنوبی اورشلیم - در خارج از دیوارهای شهر - به تصویر می‌کشد که هریک از آن‌ها دارای سقفی قرمز رنگ بودند. کلاوزن دریافت که تصاویر روی این نقشه با مکان و سبک معماری ساختمان ۲ طبقه باستانی که امروزه بر فراز کوه صهیون قرار دارد کاملاً مطابقت داشته و ظاهراً به عنوان مکانی مقدس شناخته می‌شد. (همان طور که اگر شام آخر در آن جا برگزار شده است). این شواهد، دلایلی قدرتمندی را ارائه کردند که نشان می‌دهند اتاق فوقانی این ساختمان می‌تواند محل برگزاری شام آخر باشد. با این حال، واضح است که برای اثبات قاطع این فرضیه همچنان به شواهد بیشتری نیاز است.

۲ قطعه هنری باستانی که اخیراً مورد بررسی مجدد قرار گرفته‌اند، این شواهد را ارائه کرده‌اند. یکی از این تصاویر، یک نقاشی قرن ششمی است که در سال ۱۸۴۶ در ایتالیا یافت شد و عیسی را در حال سوار شدن بر الاغی در دروازه‌های جنوبی اورشلیم نشان می‌دهد. در پس‌زمینه این اثر، ساختمانی دیده می‌شود که به‌عنوان نسخه اولیه چناکل در بالای کوه صهیون مورد شناسایی قرار

² David Christian Clausen

³ Charlotte

گرفته است. روایت پشت این نقاشی را می توان در کتاب متی یافت که از دیدار عیسی از اورشلیم (شهر صهیون) بر پشت الاغی که پیشگویی پیشین را برآورده می ساخت می گوید.

- سنگ‌های حجاری شده دیوار شرقی چناکل، تاریخ «لایه‌ای» آن را نشان می دهند: از دوره معبد دوم، عصر بیزانس و صلیبیون تا دوره عثمانی. در سمت راست، صومعه دورمیشن^۴ قابل مشاهده است. (دیوید سی کلاوزن *ابستان شناسی کتاب مقدس*).

---

⁴ Dormition

- به نظر می‌رسد که موزاییک قرن ششم مادابا، این سازه را در گوشه سمت راست نقشه، در کنار ایای سیون نشان می‌دهد. (باستان‌شناسی کتاب مقدس).

دومین قطعه از آثار هنری بازنگری شده، مجسمه ای متعلق به قرن چهارم است که در سال ۱۵۸۵ کشف شد. این اثر، عیسی را با مریم مجدلیه پس از مصلوب شدن و رستاخیز نشان می‌دهد. در این مجسمه نیز یکبار دیگر، در پس‌زمینه می‌توان چناکل را مشاهده کرد که با موقعیت مکانی و سقف قرمز شیب‌دار آن در تطابق است. در کتاب یوحنا گفته شده است که عیسی مدت کوتاهی پس از رستاخیز را در اتاقی که در آن شام آخر را صرف کرد به سر برده است. بدین ترتیب است که حضور چناکل در این مجسمه توضیح داده می‌شود.

یک مکان باستانی؛ چقدر باستانی؟ نزدیکی به پاسخ

در سال ۲۰۱۹، اداره آثار باستانی اسرائیل (IAA) تحقیقات گسترده‌تری را درباره سایت کوه صهیون - بر اساس علاقه فزاینده باستان‌شناسان به ارتباط احتمالی میان اتاق فوقانی و شام آخر - آغاز کرد. آن‌ها از فناوری اسکن لیزری و تکنیک‌های تصویربرداری عکاسی برای ایجاد یک مدل سه‌بعدی از چناکل استفاده کردند. این پژوهش تمام به روزرسانی‌ها و بازسازی‌هایی که در طول قرن‌ها روی بنا انجام شده بود را نادیده گرفت؛ در نتیجه هیچ اطلاعات قطعی‌ای از این مطالعه به دست نیامد. با این حال، این روش به محققان IAA اجازه داد تا نقشه دقیق‌تری از نسخه باستانی ساختمان ایجاد کرده و برخی از ویژگی‌های جالب و پنهان پیشین را

نشان دهند. این ویژگی‌ها شامل نمادهایی روی سقف بود که نشان دهنده آگنوس‌دی یا «بره خدا» و شیر یهودا بود. آمیت ریم، باستان‌شناس ارشد IAA برای منطقه اورشلیم، در مصاحبه‌ای با فاکس نیوز در سال ۲۰۱۹ توضیح داد: «شیر، نماد پادشاه داوود بوده است.

پروژه مدل‌سازی سه‌بعدی که توسط IAA انجام شد نشان داد که نسخه فعلی چناکل در قرن دوازدهم توسط صلیبیون مسیحی ساخته شده است؛ این بنا در بالای یک کلیسای بیزانسی قرن چهارم ساخته شده و ویژگی‌های کلیسای دومی در کلیسای جدید گنجانده شده است. سازه این ساختمان ممکن است بر روی ساختمان دیگری ساخته شده باشد که از زمان عیسی مسیح وجود داشته است؛ با این حال، بدون حفاری‌های سنتی در سایت نمی‌توان این فرضیه را ثابت کرد.

ریم اظهار داشته است: «هر از گاهی، زمانی که فرصتی برای ما فراهم شود، به مستندسازی سایر بخش‌های مجموعه مقدس ادامه می‌دهیم. امیدوارم شاید در آینده فرصتی برای انجام تحقیقات باستان‌شناسی کلاسیک در مقیاس کوچک داشته باشیم.» حتی اگر هرگز این اتفاق به وقوع نپیوندد، پژوهشگران به جستجوی سرنخ‌هایی درباره منشا واقعی افسانه‌ای که چناکل در کوه صهیون را به شام آخر عیسی مرتبط می‌سازد، ادامه خواهند داد. آنچه آن‌ها پیش‌تر کشف کرده‌اند به شدت حکایت از وجود نوعی ارتباط دارد و تحقیقات بیشتر کتابخانه‌ای، آرشیوی، موزه‌ای و جستجو در مکان‌های دیگری که آثار هنری باستانی و سوابق تاریخی را نگهداری می‌کنند به خوبی می‌تواند شواهد بیشتری برای تایید این رابطه را فراهم سازند.

منبع: Ancient Origin

به روزرسانی: ۲۰ ژوئیه ۲۰۲۴ - ۱۶:۴۱